

ÁCS VÁROS
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJÁNAK
2008. ÉVI FELÜLVIZSGÁLATA.

BEVEZETŐ

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvény /Szoc.tv./ 92. § (3) bekezdése alapján: „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja.”

Az elkészítés határideje a települési önkormányzatok számára – a megyei szolgáltatástervezési koncepcióval összhangban – 2004. december 31-e volt, a koncepció felülvizsgálata első alkalommal 2006. évben megtörtént, 2008. évben az aktualizálás során a koncepció átdolgozásra került.

A szolgáltatástervezési koncepció elsődleges célja, hogy az ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatok tervezését, a hiányzó ellátások megszervezésének módjait, a más fenntartókkal történő kapcsolattartás feladatait határozzák meg. Célunk egy olyan program elkészítése, amely az alapellátások területén a szociális és gyámügyi törvényben, valamint a végrehajtási rendeletekben megfogalmazott tárgyi, személyi, valamint szakmai előírások megfelelő működését valósíthatja meg.

A szolgáltatástervezési koncepció megalkotásának kötelezettsége azért is fontos, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése egy átgondolt, megalapozott koncepcióra épüljön. A fenntartónak a szakmai munka teljes körű újraértelmezését és átalakítását kell elvégezni annak érdekében, hogy a megváltozott szociális szükségletekhez igazodóan a szociális törvényben és a végrehajtási rendeletben megfogalmazott előírásoknak megfelelő működés valósuljon meg. **A koncepció feladata** településünkön a szociális szolgáltatások mind mennyiségi, mind minőségi egyenletes fejlődésének biztosítása, a jogszabályi feltételeknek történő megfelelés.

A koncepció tartalmazza:

- a település demográfiai adatait, helyzetelemzését,
- a szociális és a gyámügyi törvény által előírt ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét,
- az önkormányzat által fenntartott intézmények legfontosabb jellemzőit,
- a szociális szolgáltatások fejlesztési irányait,
- a szociális szolgáltatások működtetésével és fejlesztésével kapcsolatos alapelveket, értékeket,
- az alapellátások iránti igények alakulását, legfontosabb szociális jellemzőit,
- a fejlesztési prioritásokat,

A koncepció elkészítése során felhasznált statisztikai adatokat a KSH Statisztikai Évkönyvei, helyi népesség nyilvántartási és önkormányzati statisztikák szolgáltatják.

I. ÁCS VÁROS ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

Ács város Magyarország nyugati felén, Észak-Dunántúlon, **Komárom-Esztergom megye északnyugati részén**, a Győr-Tatai –teraszvidék közepén helyezkedik el. A település határos Győr-Moson-Sopron megyével. Közigazgatásilag az Közép-dunántúli Régióhoz, azon belül Komárom-Esztergom megyéhez, a Komárom-Bábolna Többcélú Kistérségi Társuláshoz tartozik. **Területe 103,83 km²**, lakónépessége 2007. 12.31-én 7246 fő.

A települést már a rómaiak is lakták, a honfoglalás után is hamar benépesült. Vélhetően mai nevét is az Árpád korban kapta az itt dolgozó ácsokról, de egy másik ősi szakma, az aranymosás révén került a köztudatba. A település folyója a Concó patak, ami a környék vízgyűjtője. **A település 1970-től nagyközség, 2007. július 01-jétől városi rangot kapott.** Közigazgatási területéhez tartozik Vas- és Jegespuszta.

Településünk közműellátottsága napjainkra 100 %-os. A vezetékes vízellátás évtizedekkel ezelőtt folyamatosan bővülve teljesen kiépült. Fontos lépés volt településünk életében a szennyvízhálózat és víztisztító telep megépítése, melyet a Duna közelsége, a Duna menti, parti szűrésű vízbázis megóvása is szükségessé tett. Rendkívül előremutató, hogy napjainkban már korszerűen kialakított regionális hulladéklerakókba kerül a szilárd hulladék. Ácsról -heti gyakorisággal- Győrbe kerül elszállításra a kommunális hulladék. A településen kihelyezésre kerültek szelektív hulladékgyűjtésre alkalmas konténerek is.

Ács valamennyi belterületi útja 100 %-ban portalanított. A település intézményhálózata a teljes alapellátást biztosítja lakóinak, de vannak emelt szintű ellátást biztosító intézmények és szervezetek is, pl. zeneiskola, szakiskola, esti gimnázium, tűzoltóság.

Ács infrastrukturális ellátottsága

Megnevezés	2005
lakásállomány (db)	2680
lakások száma 1000 lakosra (db)	367,52
elektromos hálózatba bekapcsolt lakás (db)	2680
gázhálózatba bekapcsolt lakás (db)	1660
gázhálózatba bekapcsolt lakás aránya %	62,00
távbeszélő fővonal db	2360
Távbeszélő fővonal lakásokhoz viszonyított aránya (%)	88,06
Távbeszélő fővonal 1000 lakosra	323,6
Vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások száma	2176
Vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya %	81,19
Ivóvízhálózat kiépítettsége az összes lakáshoz viszonyítva (%)	100
Szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2004.12.31.	1963
Szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) 2004.12.31.	73,6
Szennyvízcsatorna-hálózat kiépítettsége az összes lakáshoz viszonyítva (%)	100
Szennyvíztisztító kapacitás m ³ /d	750
Burkolt utak aránya %	100
Kábeltévé hálózatba bekapcsolt lakások száma db	1628
Kábeltévé hálózatba bekapcsolt lakások aránya %	61,2

Forrás: Ács Nagyközség Önkormányzat 2005.

A korábbi években bevállalt jelentős infrastrukturális beruházások költségterheiből azonban nehéz a kilábalás. Még éveken keresztül számolni kell az elkövetkező évek költségvetésének összeállításakor a korábbi fejlesztések hitel és kamatterheinek törlesztésével. Településünknek folyamatosan erőfeszítéseket kell tenni a szociális ellátórendszer fejlesztése területén.

1. Demográfiai adatok

Helyi népesség nyilvántartási statisztika alapján

Életkor/év	Férfi/fő	Nő/fő	Összesen/fő
0 – 18	817	779	1596
19 – 60	2138	2135	4273
60 év felett	554	823	1377
Összesen:	3509	3737	7246

Ács lakóinak korcsoportok szerinti megoszlása 2007. december 31-én

Születés, halandóság és házasságkötés /2001-2007. évi adatbázis alapján/

Év	Születés	Halálozás	Házasságkötés
2001	61	109	31
2002.	67	105	31
2003.	74	98	20
2004.	55	101	15
2005.	54	87	33
2006.	60	108	19
2007.	58	85	21

A születések száma nem kompenzálja a halandóságot, mivel a születésszám 50 és 60 között mozog, a halandóság ugyanezen időszakban 80-100 között tendál. A lakosság szám viszonylagos állandóságát magyarázza az alacsony elvándorlással szembeni viszonylagos magas bevándorlási szám. Településünket elhagyók jellemzően a máshova házasodók, ill. másutt munkavállalók köréből kerülnek ki, a betelepülők viszont családdal, gyakran nagycsaláddal együtt költöznek hozzánk, magukkal hozva szociális problémáikat.

A fogyatékossgal élő népesség településünkön 2006.évben összegyűjtött adatok alapján:

látásfogyatékos:	73 fő
hallássérült:	74 fő
értelmi fogyatékos:	71 fő
mozgáskorlátozottak száma:	125 fő
halmozottan fogyatékos:	9 fő

Egészségi állapotuk által megkívánt ellátásukra, támogatásukra helyben kevés lehetőség adódik, ezért fontos feladatunk viszont a lehetőségekről történő tájékoztatás, anyagi támogatásukról való gondoskodás.

Az idős népesség aránya fentiek alapján az országos tendenciának megfelelően alakul lakóhelyünkön is, aminek következményeivel és követelményeivel naponta szembesülünk munkánk során.

A szociális ellátások iránti szükségleteket befolyásoló tényezők közé sorolható a népesség száma és összetétele, illetve ezek változása. A lakosság szám alakulása némi emelkedést mutat, ezt a tendenciát –a koncepcióban megfogalmazott fejlesztési elképzelésekkel – szeretnénk erősíteni. Sajnos a születések száma továbbra is alacsony, így az előregedés jellemzi a demográfiai folyamatokat. Fontos tényező továbbá a családi állapot. A családalapítási szokások is jelentősen változtak, csökkentek a házasságkötések, ugyanakkor magas a válások száma. A munkanélküliség szintén meghatározó tényező. Különösen a tartósan munkanélküliek ellátása igényel külön intézkedést a szociálpolitikától is. A segélyezés minden formájának alanyai, a közmunka programok első számú címzettjei.

2./ Foglalkoztatási helyzet elemzése

Térségünkben az 1997-1998. előtti időszakot a munkahelymegszűnések, a létszámleépítések jellemezték, a munkanélküliség aránya viszonylag magas volt. 1998-tól jelentős javulás zajlott le, nőtt a foglalkoztatás. A munkaerő piaci helyzet javulásához nagymértékben hozzájárult a szomszédos térségben /Komárom, Tatabánya, Győr / lezajlott ipartelepítés. Mindamelllett, hogy a térségünk munkaerő-piaci helyzete kedvező, számos ellentmondás jelentkezik. Az egyre érezhetőbbé váló munkaerőhiány, egyrészt mennyiségi /nincs elég betanított munkás /, másrészt minőségi /nincsenek megfelelő szakmával rendelkező munkavállalók / okokra vezethető vissza. Ezért lenne szükség egy olyan erős támogatást biztosító szakmai programra, hogy erre az elsődleges munkaerőpiacra visszaintegrálódjanak a tartós munkanélküliek, illetve a folyamatos nyomon követéssel a megmaradásra is képessé váljanak.

A foglalkoztatottság szintjének növelése elengedhetetlen annak a szilárd gazdasági bázisnak a megteremtéséhez, amely egyrészt versenyképességünk további javításához, másrészt az élet minőségének javításához szükséges. A foglalkoztatottság szintjének növelésével csökkenthet a munkanélküliség, inaktivitásba kényszerült emberek válhatnak újra keresőkkel, ezáltal javulhat a családok pozíciója.

2006. február 1. napja olyan dátum Ács történetében, melynek hatása úgy a településre, mint a lakosságra csak előnyökkel járhat. Ezen a napon került elhelyezésre az „Ács Cukor” Ipari Park alapköve. Ezzel egy olyan ipari komplexum létesült, amely újra munkalehetőséget adhat, jelentősen hozzájárulhat a település fejlődéséhez. Ettől a létesítménytől várjuk, hogy Ács újból jobb helyzetbe kerüljön. Az Ipari Park létrejöttével az Ácson élők jogos igénye teljesült, hogy a bezárt cukorgyár helyén újra vállalatok működjenek, munkalehetőséget teremtve az itt élőknek. Az Ipari Park benépesülése megkezdődött, az önkormányzat aktívan közreműködik abban, hogy a jelenleg betelepülni szándékozók, cégek, vállalkozások minden segítséget megkapjanak.

Foglalkoztatás a népesség aktivitása szerint

	1990		2001		2005/2006	
	fő	%	fő	%	fő	%
Aktív népesség	3084	43,28	2788	45,08	3392	46,53
Inaktív népesség	1742	24,45	2205	25,09	1717	23,54
Eltartottak	2240	31,43	1971	27,09	1910	26,19
Regisztrált munkanélküli	60	0,84	232	2,74	273	3,74
Összesen	7126	100,00	7196	100,00	7292	100,00

Forrás: KSH 1990., 2001., Ács Önk.statiztika 2006.

A város népességének végzettsége a megfelelő korúak %-ában

Év	10-X éves, az általános iskola első évfolyamát sem végezettek		15-X éves, legalább az általános iskola 8. évfolyamát végezettek		18-X éves, legalább középiskolai érettségivel rendelkező		25-X éves, egyetemet, főiskolát végezettek (oklevéllel)		Összesen
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	
1990	53	0,8	5398	81,1	998	15,0	207	3,1	6656
2005	27	0,4	3684	54,2	2592	38,1	495	7,3	6798

Forrás: KSH Népszámlálás, 1990, Ács Nagyközség Önkormányzat 2005.

A megszűnt Ácsi Cukorgyár helyét átvette és több száz ácsi embernek ad kenyeret a Hartmann Hungary Kft. A Kft. jelenleg a legnagyobb ipari üzem Ácson

Ugyanakkor magas a munkát vállalók száma környező multinacionális cégeknél, amelyek mára már kialakult buszjáratokkal szállítják dolgozóikat munkahelyükre.

Bár a munkaerőpiacra jelentős befolyást gyakoroló gazdasági szervezet településünkön nem működik, alapvetően a környező városok / kiemelten Komárom és Győr / erőteljes gazdasági fejlődésének következtében a munkanélküliek száma az 1993. évi 602 főről 2003. év végére 215 főre csökkent.

2003. óta átlagosan 200 fő körüli a regisztrált munkanélküliek száma, 2008. novemberében 236 fő regisztrált álláskereső van nyilvántartásban.

3./ Szociális ellátórendszer elemzése

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III.tv. /Szociális törvény/ jelentős változást hozott a települések szociális tevékenységében. A többször módosított törvény bővítette az önkormányzatok lehetőségeit, felelősségét a települési szociálpolitika alakításában.

A szociális feladatokhoz szorosan kötődnek az önkormányzat gyermek-és ifjúságvédelmi hatáskörei. Ennek keretében gondoskodunk a kiskorúak veszélyeztetettségének megelőzéséről, pénzbeli és természetbeni ellátásukról, a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. tv. alapján. /Gyámügyi törvény/

A szociális törvény több normatív támogatást is tartalmaz, amelynek a garanciáit kiépítette. Emellett lehetőséget biztosított az önkormányzatok számára, hogy saját erőforrásaik terhére további ellátások, szolgáltatások bevezetéséről dönthessenek.

A településen az önkormányzat a közoktatási és szociális feladatok ellátására két általános iskolát, két tagintézménnyel működő napközi otthonos óvodát, valamint **Szociális Alapszolgáltatási Központot** működtet. Az idősök ellátása 1968-tól Egyesített Szociális Intézményünkben történt, Gondozási Központunk 2000. december 31-től működött, majd magába integrálva a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot, 2008. május 1-jétől **Szociális Alapszolgáltatási Központ új névvel működik. Végleges működési engedéllyel.** A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat működése 1998-ban indult el, a Gyámügyi törvény hatálybalépését követően.

Az egészségügyi alapellátás teljes körűen biztosított a településen. A háziorvosi ellátást 5 háziorvos biztosítja, ebből egy gyermekorvos. A rendelési idő megosztott, egy óra délutáni rendelés is biztosított. Sürgősségi esetben a háziorvosok minden hétköznap 08-16 óra között a rendelőben, ill. mobiltelefonon is elérhetők. Az ügyeleti ellátást hétköznapokon 16 órától reggel 8 óráig, és hétvégeken-ünnepeken reggel 8 órától másnap reggel 08 óráig Komárom – Bábolna Többcélú Kistérség Társulás Komáromban működő központi ügyelet látja el. Ácson továbbá két fogorvosi körzet működik.

A védőnői ellátás 3 körzetben történik.

Egy minden igényt kielégítő gyógyszerár áll a lakosság rendelkezésére.

A településre különleges szociális problémák, / magas munkanélküliség, hajléktalanság, jelentős elszegényedés / feszültségek nem jellemzőek.

Az önkormányzat az Szt-ben nevesített pénzügyi támogatások valamennyi formáját alkalmazza, a szociális célra rendelkezésre álló keretet az önkormányzat célzottan igyekszik a legrászorultabbaknak juttatni.

Helyi önkormányzati statisztika alapján készített jellemző adatok

	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
	december 31-i állapot szerint				
Átmeneti segélyben részesült / fő:	270	240	156	154	118
Átmeneti segély 1 főre jutó összege/Ft:	11674	8500	8313	7792	6246
Átmeneti segély 1 esetre jutó összege/Ft:	6355	4554	4396	4.332	3722
Lakásfenntartási támogatásban részesült/fő:	12	236	206	231	224
Lakásfennt. tám 1 főre jutó éves összege/Ft:	15583	13648	35199	38035	36000

Az önkormányzat által ellátott pénzügyi kötelező feladatok bemutatása:

Szociális törvényben biztosított ellátások:

Rendszeres ellátások:

- időskorúak járadéka
- lakásfenntartási támogatás
- ápolási díj
- közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása
- rendszeres szociális segély

Eseti ellátások:

- átmeneti segély
- temetési segély
- köztemetés

Önként vállalt feladatok helyi önk. rendelet alapján:

- Idősek karácsonya – 15 éve kerül megrendezésre, minden 70 év feletti lakosunknak személyre szóló meghívót küldünk.
- Gyógyszertámogatás megállapításával segítünk abban, hogy szükséges gyógyszerekhez a rászorulóknak hozzájussanak.
- Szociális Alapszolgáltatási Központ hét minden napjára kiterjedő ellátás biztosítása.

Rászorultság vizsgálata nélkül a rendelet nem ad lehetőséget támogatásra. A szociális célra rendelkezésre álló szűkös keretet az önkormányzat célzottan igyekszik a legrászorultabbaknak juttatni. A tartós munkanélküliek a statisztikában felsorolt valamennyi támogatási formának alanyai.

A segélyezési rendszert, a támogatások bármely formáját vizsgálva megállapítható, hogy a rászorultság keretében nyújtott segélyek – alacsony összegük miatt - csak kismértékben mérsékelik a rászorultságot. **A hathatós segítséget aligha nyújtó segélyekre, támogatásokra mégis nagy szükség van, hiszen krízishelyzetben segítenek.**

4./ Gyermekek védelmének rendszere**Pénzbeli ellátások:**

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- Gyermekjóléti szolgáltatás
- Gyermekek napközbeni ellátása
- Gyermekek átmeneti gondozása

A személyes gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- Védelembe vétel
- Ideiglenes hatályú elhelyezés

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás alakulása 2003-2007-ig.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülő	2003.	2004.	2005.	2006.	2007
Családok száma	124	148	159	140	98
Gyerekek száma	314	370	351	303	236
Kifizetett összeg (E Ft)	2302	2636	2614	2038	1140
Egy családra jutó éves támogatás összege	18565	17810	16440	14557	11633
Gyermekekre jutó éves összeg	7331	7124	7447	6726	4831

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása
/forrás: Gyermekjóléti Szolgálat 2007. évi beszámolója)

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja:

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek védelmében veszélyeztetettségük megelőzésére, megszüntetésére, a családban történő nevelkedésük elősegítésére szervezett alapellátási forma.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása Szociális Alapszolgáltatási Központ integrált intézményén keresztül történik. A Gyermekjóléti Szolgálat munkáját önálló szakmai egységként látja el.

A szolgálat működése szolgáltató jellegű. Az intézmény nyitott, ügyfélfogadása folyamatos, a szolgáltatások igénybevétele ingyenes. Szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el. Munkamódszere az egyéni esetkezelés és a szociális csoportmunka. A személyi feltételek megfelelnek a 15/1998.(IV.30.) NM. rendeletben előírtaknak, három családgondozó heti 40 órában látja el a gyermekgondozási feladatokat. A családgondozók munkáját segíti a heti 8 órában megbízással foglalkoztatott pszichológus.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban nevelkedő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni, akiknek gondozói, szülei munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt a napközbeni ellátásukat nem tudják megoldani. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

Városunkban a gyermekek napközbeni ellátását 3 intézmény biztosítja.

Összevont Napközi Otthonos Óvoda két épületben fogadja a 3. évet betöltött gyermekeket az óvoda férőhely kihasználtsága a központi óvoda tekintetében a 2007-es évben 100 % feletti volt a tagóvoda tekintetében 96 %-os.

Óvodai felvételre irányuló kérelem elutasítására nem került sor, mert a gyermekek átirányításra kerültek a tagóvodába, mivel a létszámnormák és férőhelyek számát az igények száma jóval meghaladta a központi óvodánál. Az előfelvételes gyermekeket (aki szeptember 30-a után tölti a 3. életévét) az óvoda nem tudja fogadni, csak a 3 életév betöltését követően. **A hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett családokban nevelkedő gyermekek elutasítására nem került sor.**

A városunkban 2 általános iskolában működik napközi otthonos csoport. A **Gárdonyi Géza Általános Iskola és Szakiskolában** 2007. januártól júniusig 2 napközis csoportban 46 gyermek felügyelete volt megoldott. 2007 szeptemberétől 1 napközi otthonos csoport működik, iskolaotthonos oktatás 1-4. évfolyamon folyik.

A **Jókai Mór Általános Iskolában** 1 napközi otthonos csoportban 20 gyermek felügyelete történik és a tanulószobai foglalkozás keretében 16 fő gyermekkel foglalkoznak. Az iskolák a nyári szünidő kezdete előtt felmérik az igényeket a nyári napközi otthonos ellátás iránt. A 2007-es évben nem volt az iskolákban nyári napközi otthonos foglalkozás.

A nyári időszakban az óvodáskorú gyermekek napközbeni ellátása folyamatosan biztosított az intézmény valamelyik épületében. Az általános iskoláskorú gyermekek ellátását a szülők maguk oldják meg, illetve a Művelődési ház szervezésében kuckó-tábor került szervezésre az elmúlt 4 évben. Ennek időtartama 2x1 hét volt, ahol a gyermekek napközbeni (kb.20 fő) foglalkoztatását és felügyeletét látták el, kreatív szabadidős tevékenység biztosításával. Lehetőség volt csak egy napi foglalkozáson való részvételre is. Az elmúlt évben a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a nyári szünidőben napközis tábort szervezett 3x1 hetes turnusokban a városunk gyermekei részére. Az érdeklődés főként a hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő családok részéről volt nagy.

Nyári táboroztatást mind a Gárdonyi, mind a Jókai Általános Iskola szervez. A Gárdonyi Géza Általános Iskola és Szakiskola minden évben az évvárót követően úszótanfolyami lehetőséget biztosít az iskola diákjainak, ahol pedagógusok kísérik a gyermekeket és oldják meg felügyeletüket a tanfolyam ideje alatt, ez átlagosan 25-30 gyermek felügyelete két hétig.

Bölcsőde : A családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátást, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

A gyermekvédelmi ellátás feladatkörébe tartozik a bölcsődék működtetése. Településünkön e szolgáltatás még nem működik, az itt élők lélekszámából fakadóan e feladat ellátása nem kötelező feladata önkormányzatunknak. Az elmúlt időszakban egyre erősödő lakossági igényként jelentkezett a szolgáltatás megszervezése, igénybevételi lehetőségének megteremtése, amely a város vezetését a koncepció átdolgozására sarkallta. Városunk pályázati források segítségével, a központi óvoda épületében tervezi megvalósítani a bölcsődei szolgáltatást.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermek számára a szülő kérelmére vagy beleegyezésével ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani a gyermek gondozását, ha szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája miatt a gyermek családban nevelést nem tudja megoldani. Az átmeneti gondozás az ok fennállásáig, de legfeljebb 12 hónapig tarthat. A 2007-es évben nem merült fel igény a szolgáltatás igénybevételére.

Az önkormányzat ezt a feladat ellátási kötelezettségét helyettes szülővel, gyermekek átmeneti otthonával és családok átmeneti otthonának létrehozásával oldhatja meg.

Ács Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyettes szülői hálózat létrehozása mellett döntött.

A helyettes szülői hálózat szervezése a gyermekjóléti szolgálat feladata. A döntés óta azonban a helyettes szülő alkalmazása nem történt, ez még megoldandó feladatként hárul a szolgálatra. A szolgálat lehetőségként a társulási formában történő ellátás biztosítását látná megoldásként a kialakult helyzetre. A kötelező feladat teljesítésére az önkormányzat kistérségi szinten keresi a lehetőséget.

A szociális támogatások odaítélésénél az önkormányzati szociálpolitikában mind a normativitás, mind a diszkrecionalitás jelen van. **Az Sztv-ben meghatározott rendszeres juttatások jellemzően a normatív ellátások közé tartoznak, ahol a döntés tartalmi részét a jog szabályozza. A diszkrecionális eljárásban a szociális ellátás nem járandóság, a jogalkalmazó önkormányzat szelektív megoldással igyekszik az általa meghatározott célcsoporthoz eljuttatni a támogatást. Ez a diszpozitív /megengedő / forma a kliens számára kevésbé kiszámítható, hiszen kérelmét bárki benyújthatja, de az elbírálásról csak a döntés után értesülhet a kérelmező.**

II. ÁCS VÁROS SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÁSA

Ács város által biztosított szociális szolgáltatások

A hatályos jogszabályok szerint településünknek a lakosság szám alapján a **szociális** szolgáltatások köréből kötelezően az alábbi **alapszolgáltatásokat** kell biztosítania:

- 1 étkeztetés
- 2 házi segítségnyújtás
- 3 családsegítés
- 4 nappali ellátás.

A **gyermekjóléti alapellátások** közül biztosítani kell:

- 1 a gyermekjóléti szolgáltatást
- 2 a gyermekek napközbeni ellátását és a
- 3 gyermek átmeneti gondozását biztosító helyettes szülői hálózatot.

Településünk a **szociális alapszolgáltatásokat és a gyermekjóléti szolgáltatást a Szociális Alapszolgáltatási Központ** integrált intézményén keresztül biztosítja.

A kötelező ellátásokon felül Ács városa jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is biztosít a rászorulóknak számára a Komárom – Bábolna Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül.

Étkeztetés

Napi egyszeri meleg étel biztosítása azoknak a szociálisan rászorulóknak, akik azt önmaguknak ill. eltartottjaiknak nem tudják biztosítani.

Az ellátásra való jogosultsági feltételek részletes szabályait az önkormányzat a helyi rendeletében határozza meg.

Településünkön 1994-óta az év minden napjára kiterjedő ellátást biztosítunk az igénylők számára.

Étkeztetést igénybevevők száma, életkor és nemek szerinti megoszlása 2003-2007 az adott év dec.31-i állapot szerint

év		18-59	60-69	70-79	80 felett	Mindössz
2003	Férfi:	25	8	8	12	53
	Nő:	11	15	35	33	95
	Össz:	36	23	43	45	148
2004	Férfi:	21	6	12	13	52
	Nő:	11	9	30	35	85
	Össz:	32	15	42	48	137
2005	Férfi:	17	6	13	15	51
	Nő:	8	14	25	35	82
	Össz:	25	20	38	50	133
2006	Férfi:	16	5	9	9	39
	Nő:	6	2	23	33	64
	Össz:	22	7	32	42	103
2007	Férfi:	13	5	17	13	48
	Nő:	6	19	28	41	94
	Össz:	19	24	45	54	142

Az elmúlt évek étkezés igénybevételi adatait vizsgálva megállapítható, hogy 2003-t követően

az étkezők száma folyamatosan csökkent 2006-ig. 2007-ben ez a folyamat - vélhetően a megváltozott finanszírozásból fakadó nagyon kedvező étkezési díjnak köszönhetően- megállt, és egy jelentős mértékű emelkedés indult el, ami napjainkban is tapasztalható. Ez a tendencia nyomon követhető a hétvégi étkezést igénybevevők számadatainál is.

A hétvégi étkezést igénybevevők száma 2003-2007, a december 31-i állapot szerint

év		18-59	60 felett	Mindösszesen
2003	Férfi:	22	22	44
	Nő:	8	46	54
	Össz:	30	68	98
2004	Férfi:	20	21	41
	Nő:	6	37	43
	Össz:	26	58	84
2005	Férfi:	18	20	38
	Nő:	4	44	48
	Össz:	22	64	86
2006	Férfi:	12	16	28
	Nő:	3	29	32
	Össz:	15	45	60
2007	Férfi:	10	28	38
	Nő:	5	63	68
	Össz:	15	91	106

Az ételt, a szolgáltatásra jogosultak, részben önmaguk szállítják el, azoknak pedig akiknek az egészségi állapota azt indokolja, a szolgálat házhoz szállítja az ebédet.

Ebédkiszállításban részesülők száma életkor és nemek szerinti megoszlásban 2003-2007, a december 31-i állapotok szerint

év		18-59	60-69	70-79	80 felett	Mindössz.
2003	Férfi:	7	6	7	8	28
	Nő:	2	6	27	30	65
	Össz:	9	12	34	38	93
2004	Férfi:	6	5	11	10	32
	Nő:	3	5	25	31	64
	Össz:	9	10	36	41	96
2005	Férfi:	5	6	11	12	34
	Nő:	2	8	23	34	67
	Össz:	7	14	34	46	101
2006	Férfi:	3	4	6	4	17
	Nő:	2	1	19	23	45
	Össz:	5	5	25	27	62
2007	Férfi:	4	4	13	12	33
	Nő:	3	14	26	41	84
	Össz:	7	18	39	53	117

Az étkezésben részesülők túlnyomórészt 60 év feletiek, megromlott egészségi állapottal. Ez indokolja az ebéd kiszállítások magas számát is.

A 60 év alatti korosztálynál elsődlegesen a szociális helyzet –alacsony jövedelem, rendszeres jövedelem hiánya- az indoka az étkezésnek. Alacsony azoknak a száma, akik egészségi állapotuk miatt részesülnek ebben az ellátási formában. A minimális létfenntartáshoz járul hozzá ezen ellátási forma ennél a korosztálynál. Az elmúlt 5 év adatait összehasonlítva, megállapítható, hogy jelentősen csökkent ennél a korosztálynál ezen ellátási forma iránti igény. Mindez arra enged következtetni, hogy a településen vélhetően csökkent azoknak az aktív korúaknak a száma, akik olyan alapvető létfeltételt, mint az étkezés csak segítséggel tudják biztosítani önmaguk számára.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgálat az igénybevevők részére saját lakókörnyezetben biztosítja az önálló életvitel fenntartásához történő segítségnyújtást.

Településünkön ezt a szolgáltatást is a hét minden napján biztosítjuk. Az igénylők elsősorban azok az időskorú személyek, akik önmaguk ellátására nem képesek és róluk nincs, aki gondoskodik, illetve azok, akik egészségi állapotuk miatt szorulnak rá a segítségnyújtásra.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma életkor és nemek szerinti megoszlásban 2003-2007. (az adott év dec. 31-i állapota szerint)

év		18-59	60-69	70-79	80 felett	Mindössz:
2003	Férfi:	5	0	2	6	13
	Nő:	1	0	4	9	14
	Össz:	6	0	6	15	27
2004	Férfi:	4	1	2	4	11
	Nő:	1	0	6	10	17
	Össz:	5	1	8	14	28
2005	Férfi:	5	1	3	3	12
	Nő:	1	2	4	11	18
	Össz:	6	3	7	14	30
2006	Férfi:	4	1	2	4	11
	Nő:	1	0	4	11	16
	Össz:	5	1	6	15	27
2007	Férfi:	3	0	1	6	10
	Nő:	1	0	6	11	18
	Össz:	4	0	7	17	28

A házi segítségnyújtás igénybevételét figyelembe véve egy viszonylagos stagnálást tapasztalhatunk az elmúlt években. Jellemzően 28-30 főt lát el a szolgálat átlagosan. A hétvégi igénybevétel az ellátott esetek súlyosságától függ.

Az ellátottak egy része olyan fekvő beteg, akit a gondozók naponta 3-4 alkalommal is fel kell, hogy keressenek, mert önmaguk ellátására szinte teljesen képtelenek. Egyre nagyobb az igény a napi több órás felügyelet biztosítására is a fekvő beteget ellátó családok körében.

2008-ban bevezetésre került a gondozási szükséglet fogalma, amit egy szakértői bizottság vizsgál. A településünkön élők gondozási szükségletét Komárom városának szakértői bizottsága állapítja meg. A szakértői bizottság által adott szakvélemény kötelező érvényű a napi gondozási szükséglet mértékében. A gondozási szükséglet megállapítása nélkül ellátás nem adható, kivéve, ha a szolgáltatást a Sztv. 63.§ (8) alapján kerül biztosításra. Ebben az esetben az intézményvezető a körülmények figyelembevételével legfeljebb 3 hónapra biztosíthat ellátást a gondozási szükséglet vizsgálata nélkül.

Ezt a lehetőséget kihasználva eddig, minden rászoruló számára biztosítani tudtuk az azonnali ellátást, így jelentős változásokat ez a szabályozás a szolgáltatáshoz való hozzájutásban eddig nem jelentett.

A szolgáltatási önköltségen alapuló új intézményi térítési díj viszont drasztikus óradíj emelkedést jelentett a házi gondozottaknak. Így egy súlyos betegnél, ahol naponta többször is kell ellátást biztosítanunk, gyakran kerül elengedésre a gondozási díj egy része, mivel a Sztv., a maximálisan elvehető személyi térítési díj mértékét behatárolja a jövedelem meghatározott %-ban.

Az elmúlt évben 2 fő esetében ellátást kellett biztosítani a külterületeken is (Jeges-, ill. Vaspusztán) Mindkét esetben komoly problémát okozott a kijutás, hiszen olyan súlyos esetekről volt szó, ahol a napi többszöri ill. a hétféle ellátást is biztosítani kellett. Mindez megfelelő közlekedési eszköz (gépkocsi) nélkül nem kivitelezhető.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2008-ban a Komárom-Bábolna Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül, bevezetésre került a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A feladatellátás központja Komárom. Városunk, mint munkaállomás vesz részt a szolgáltatás biztosításában. Így ellátást biztosítunk Ácson kívül, Bana és Bábolna területére is.

Ács városában 19 jelzőrendszeres készülék van kihelyezve, 24 órás biztonságot biztosítva az idős, beteg embereknek.

Nappali ellátás - Idősek klubja

Településünkön a nappali ellátást nyújtó intézmények közül az önkormányzat Idősek klubját működtet.

Az Idősek klubja szociális ill. mentális gondozást biztosít elsősorban az időskorú önmaguk ellátására még képes lakosok számára. Ellátást kaphatnak még azok a 18. életévüket betöltött személyek is, akik egészségi állapotuk miatt szorulnak erre a szolgáltatásra.

Településünkön az Idősek klubjában az engedélyezett férőhelyek száma: 35

Az intézmény a hét minden napján üzemel.

Idősek klubjában ellátottak száma nemek és korcsoportok szerint 2001-2005.

év		18-59	60-69	70-79	80 felett	Mindössz.
2003	Férfi:	4	3	4	1	12
	Nő:	3	1	0	1	5
	Össz:	7	4	4	2	17
2004	Férfi:	2	3	3	3	11
	Nő:	3	2	0	1	6
	Össz:	5	5	3	4	17
2005	Férfi:	2	2	2	4	10
	Nő:	4	4	4	2	14
	Össz:	6	6	6	6	24
2006	Férfi:	4	3	1	4	12
	Nő:	4	3	5	2	14
	Össz:	8	6	6	6	26
2007	Férfi:	2	3	1	2	8
	Nő:	5	4	5	2	16
	Össz:	7	7	6	4	24

Az Idősek Klubjában az ellátottak száma elmarad az engedélyezett férőhelyek számától. 2005-től a tagok számánál egy kismértékű növekedés volt megfigyelhető, ezt azonban nem követte további emelkedés.

Az ellátást igénybevevők nagy része halmozottan hátrányos helyzetben lévő kliens, akiknek az intézményi ellátás, a létfenntartásukhoz elengedhetetlen.

Családsegítés

A Szociális Alapszolgáltatási Központ keretein belül működik a Családsegítő Szolgálat.

A családsegítő szolgáltatás biztosításával az intézmény segítséget nyújt a szociális és mentálhigiénés problémák vagy krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyeknek, családoknak, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. Igénybevétele önkéntes.

A családsegítő szolgálat 2005. novemberétől új feladatként ellátja, az aktív korú nem foglalkoztatott rendszeres szociális segélyezettekkel (RSZS) történő kötelező együttműködést is. Az együttműködés szakmai célja, hogy a tartós munkanélküliek számára olyan egyénre szabott, beilleszkedést elősegítő program kerüljön kidolgozásra, ami segíti a munka világába történő integrációt.

A családsegítő szolgáltatást igénybevevők száma:

2003-ban: 228 fő

2004-ben: 235 fő

2005-ben: 196 fő

2006-ban: 233 fő

2007-ben: 220 fő

A Családsegítő Szolgálat szolgáltatásait, elsődlegesen a felnőtt korú lakosok veszik igénybe, de gyakran a gyermekjóléti rendszer munkájában is ellátnak feladatokat.

A leggyakoribb problémák, amivel az igénybevevők a szolgálathoz fordulnak:

- ügyintézéshez segítségkérés
- anyagi jellegű problémák (ruhaválogatás, segélyek igénylése, részletfizetési kérelmek)
- információkérés (szociális és társadalombiztosítási ellátásokhoz való hozzájárásról tájékoztatás, a személyes okmányokhoz igénylőlapok biztosítása és a kitöltésükhöz segítségnyújtás)
- életvezetési problémák
- foglalkoztatással kapcsolatos
- családi kapcsolati gondok.

A problémák közül kiemelt a közüzemi és egyéb tartozások felhalmozásából fakadó probléma. A részletfizetési kérelmek, kamatmentes kölcsön ill. a különböző segélyek igénylésében történő segítségnyújtás hosszú távon nem jelent megoldást. A hátralékok felhalmozása mögött általában életvezetési problémák is állnak. A szemlélet megváltozása érdekében szoros együttműködésre van szükség a kliensekkel.

A családgondozók a szociális munka eszköztárával dolgoznak. Leggyakrabban egyéni és családi esetkezelést végeznek, de csoportokkal történő foglalkozás is folyik az intézményben.

Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatát a gyermekjóléti szolgálat látja el, önálló szakmai egységként, a Szociális Alapszolgáltatási Központ keretein belül.

A gyermekjóléti szolgálat munkáját az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint az e törvény végrehajtását biztosító jogszabályok és az önkormányzat helyi rendelete szerint végzi.

A gyermekjóléti alapellátásként biztosított gyermekjóléti szolgáltatás célja, olyan szolgáltatás biztosítása, amely hozzájárul a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez illetve megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez
Alapelve: A szolgálat a gyermek mindenképp felett álló érdekét veszi figyelembe. A szolgáltatás a család helyzetéhez, szükségleteihez igazodik, a gyermek családban történő nevelkedését segíti elő.

Gondozásban részesülő gyermekek száma az adott év dec. 31-i állapot szerint:

Ellátási forma	2003	2004	2005	2006	2007
Alapellátásban történő gondozás	53	68	52	67	47
Védelembe vétel	49	47	54	43	58
Utógondozás		-	1	-	1
Gondozási esetek összesen	102	115	107	110	106

Az alapellátásban történő gondozás önkéntes együttműködésen alapszik, ahol ez nem vezet eredményre vagy a probléma súlya azt kívánja, védelembevétel történik, aminek alapja a hatósági kötelezés. Mindkettő célja, hogy a családokat képessé tegye arra, hogy a gyermek veszélyeztetése megszűnjön, és elkerülhető legyen a családból történő kiemelés.

A családgondozók a gondozás során leggyakrabban az alábbi problémákkal találkoznak:

- anyagi, lakhatási probléma,
- családi konfliktusok,
- gyermeknevelési probléma,
- magatartás-, teljesítményzavar, oktatási törvény megsértése,
- elhanyagolás, bántalmazás,
- gyermekkori bűnelkövetés,
- szülők devianciája.

A gondozás alatt álló családok egy része a külterületeken él, ahova a kijutást az önkormányzat kisbusza biztosítja a családgondozók számára.

III. JÖVŐKÉP MEGHATÁROZÁSA

1./ Tradicionális értékek megőrzése a településen élők számára a minőségi élet feltételeinek biztosításával, mint az önkormányzat súlyozott feladatai a város fejlődése érdekében:

- A fiatalok letelepedésének elősegítése.
- Az egészségügyi alapellátás helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése: műszerezettség javítása, helyben elvégezhető vizsgálatok és szűrések számának emelése. Cél a szakellátások kiépítése, bővítése.
- Munkaerő-piaci tendenciák: helyi ipari park, ipari – mezőgazdasági üzemek, vállalkozások támogatása. Cél a lakosság megtartása a helyben történő foglalkoztatással.
- A helyi szolgáltatások biztosításába a civil szervezetek erőteljesebb bevonása, együttműködés biztosítása.
- Hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítésére cselekvési terv kidolgozása.
- Szociális szolgáltatásokra fordítható források feltárása.
- A szolgáltatást igénybevevők jogainak érvényesülése, jogvédelem. Cél: hatékony tájékoztatás, információáramlás biztosítása.
- Hátrányos megkülönböztetés tilalma.
- A szociális szolgáltatások mennyiségi és minőségi javítása.

2./ Szociális szolgáltatások tekintetében olyan szükségletek kielégítése, melyeket jelenleg helyben nem tudunk megoldani.

- Az idősök részéről egyre többször fogalmazódik meg egy tartós bentlakást biztosító önkormányzati intézmény iránti szükséglet. A lakónépesség öregedése ezt az igényt mindenképpen alátámasztja.
- Közhasznú, közcélú foglalkoztatás szervezésével elsődleges célunk megvalósult, munkához, munkajövedelemhez juttattunk elsősorban tartósan munkanélkülieket, de csak inkább rövidebb, mint hosszabb távra. Ugyanakkor bebizonyosodott, hogy a versenyszférába történő visszajuttatásukra már segítség nélkül kevés az esélyük. A foglalkoztatás önmagában nem elegendő a reintegrációhoz, olyan pénzügyileg is kidolgozott projektre van szükség, amely alkalmassá tesz a munkaerőpiacon való megjelenéshez. A probléma már most előrevetíti a döntően 50 év körüli korosztály nyugdíjazási anomáliáit: elegendő munkaviszony kérdésköre, romló egészségi állapot miatti rokkantossági ügyek szaporodása, várhatóan alacsony nyugellátás, - újratermelődik a szegénység, már potenciális időskorú megjelenők a szociális ellátásban, különösen ha ezekben a családokban még gyermekek is jelen vannak.
- A szociális ágazat tevékenysége, célja szorosabban kapcsolódjon más területek, ágazatok tevékenységéhez. Együttműködést kell kialakítani az egészségügyi hálózattal, a foglalkoztatáspolitikai területtel, a jelzőrendszer határainak kitágításával.

IV. ALAPELVEK MEGHATÁROZÁSA

Önkormányzatunk számára az egyik legnagyobb kihívás a település lakosságának elöregedése, az idősök aránya 20 %.

1./ Kiemelt stratégiai feladatok terén:

Szociális biztonság emelése állami és helyi támogatási rendszerrel, hatékony és szociálisan érzékeny gyógyszer-támogatás érvényesítése, időseket gondozó-ápoló intézményrendszer bővítése. Idősek életmód változásának elősegítése az élethosszig tartó fizikai-szellemi aktivitásuk megőrzése érdekében.

Önkormányzati szinten operatív teendők terén:

Bentlakásos intézmény hiányában olyan támogatórendszer ill. szolgáltatások kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy az idős ember a lehető legtovább maradjon saját lakókörnyezetében a természetes támaszok segítségével. - Idősek életminőségének javítása. – Az idős emberek alkalmazkodási problémáira is figyelemmel, a család szerepének erősítése érdekében segítség a kapcsolatok ápolásában. – Egyedülálló idős emberek mentális segítése.

Problémák és szükségletek:

- Magas azon nyugdíjasok száma, akik mezőgazdasági tevékenységük után alacsony nyugdíjjal rendelkeznek. Az idős generációban magas a háztartásbeliek száma, akik házastársuk halála után csupán özvegyi nyugdíjból élnek. Ők azok, akik megélhetési költségeik kiegészítését önkormányzati segítségtől /segélyezés/ várják, ill. annak igénybevételeivel képesek megélhetésük, lakhatásuk, gyógyszerköltségeik kiadásait fedezni.
- A többgenerációs együttélések megszűnése miatt az izoláció.
- Nem megoldott az átmeneti elhelyezés iránti igény kielégítése sem. /pl. egyedülálló esetén combnyaktörési utáni állapot, teljes ellátást, felügyeletet igénylő idősek esetén családtagok távolléte, stb./
- Közintézmények akadálymentesítése, idősbarát környezet kialakítása.

Szeretnénk elérni polgáraink számára olyan életvitel biztosítását, hogy életüket testi, lelki, szociális és egészségi jól-létben élhessék meg, mindezek megvalósítása azonban az önkormányzat szűkös anyagi lehetőségeit figyelembe véve olyan hosszú távú feladat, ami közös összefogást igényel.

2./ Az önkormányzat idősügyi alapelvei, koncepciója és stratégiája

Az idősök szociális biztonsága

- A szociális törvényben meghatározott minimumszinten felüli pénzbeli, természetbeni és szolgáltatási formák biztosítása
- A támogatások és a szolgáltatások olyan körének kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy az idősek a településen olyan szociális biztonságban, gondoskodásban részesüljenek, amely hozzájárul az emberi méltóságuk megőrzéséhez.
- Generációs kapcsolatok segítése

Az időskorúk érdekvédelmének, jogvédelmének megszervezése

- Az idősek bevonása az idősügyi politikába, /időseket érintő szükséglet-felmérés, döntések előkészítése, szociálpolitikai kerek-asztal /
- Tájékoztatók, információk eljuttatása az idősekhez kiadványok formájában
- Idősbarát szemlélet erősítése Az önkormányzat támogatja azokat a formális és informális szerveződések, amelyek az idős emberek megsegítésére jönnek létre.

Egészségfejlesztés, betegségmegelőzés

- Prioritást kapnak azok a preventív jellegű kezdeményezések, támogatások, amelyek elősegítik az idős embert az önmegvalósításban, a kiszolgáltatottság érzésének elkerülésében
- Az önkormányzat támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyek hozzájárulnak ahhoz a szemléletváltáshoz, amely az időskort pozitív szemlélettel közelíti meg és nem mint a deficitek korát.
- Idősbarát környezet: egészségügyi és szociális intézmények folyamatos karbantartása

Az idősek részére történő szakszerű és humánus segítségnyújtás

- Cél: a szociális munka hármasszögének érvényesítése /empátia, feltétel nélküli elfogadás, kongruencia/

3./ Az önkormányzat idősügyi koncepciója, stratégiája, vagy a kapcsolódó ágazati stratégiák releváns részeinek rövid bemutatása.

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993.évi III.tv./Szt./ helyi végrehajtásáról alkotott szociális önk. rendeletünkben** az egyes ellátási formák I főre jutó értékhatárainak megállapításakor –az önkormányzat pénzügyi lehetőségein belül magasabb értékhatárokat állapítottunk meg az Szt-ben foglaltaknál. /pl. temetési segély, közgyógyellátás/. A kötelező pénzbeli ellátásokon túl 2004.01.01-től bevezettük a gyógyszer-támogatást, ami főleg azoknak az idős embereknek segít, akiknek gyógyszerei közgyógyellátási igazolványra nem rendelhetők.
- **A szolgáltatások területén** 1994.05.01-től bevezetésre került a hét minden napján történő ellátások biztosítása /idősek klubja, étkeztetés, házi segítségnyújtás/, célunk ennek fenntartása.
- Településünkön már több alkalommal megrendezésre került az „**Idősek Hete**”, melynek keretében a preventív célú előadásokon /orvos, gyógyszerész, kozmetikus, természetgyógyász, diétás-tanácsadás stb/ alkalmanként közel 100 idős ember vett részt.
- Az **időskori önmegvalósításhoz** hozzájárul a két, évek óta sikeresen működő nyugdíjas klub, melyeket az önkormányzat anyagilag rendszeres támogat.
- **Közművelődés területén** cél a generációk közötti kapcsolatok erősítése, az idősek életmódváltásának segítése, internetes tanfolyam integrációs lehetőség a nyugdíjasoknak, ingyenes könyvtári szolgáltatások
- **Az időseknek történő szakszerű és humánus segítségnyújtás** érdekében az önkormányzat szociális ügyintézői szociális munkások. Szociális munkás vezeti a Szociális Alapszolgáltatási Központot. A minőségi munkavégzés feltételeit az önkormányzat az idősek esetében így teszi személyközpontúvá.

4./ Az eddigi önkormányzati tevékenységek idősügyben

- Hagyományosan 15 éve, így az elmúlt években is megrendeztük az időseink által mindig nagyon várt **Idősek Karácsonyát**. A rendezvényre minden 70 életév feletti idős polgárt személyre szólóan meghívunk. 2008-ban 750 meghívót postázunk, az eddigi tapasztalataink szerint mintegy 400 fő idős polgárunk megjelenésére számítunk.
- 2003. szeptember 1-től **helyi buszjárat** segítette időseink településen belüli közlekedését, melyhez az önkormányzat helyi rendeletében foglaltak alapján utazási támogatást nyújtott. Helyi buszjáratunkat az általános iskolák tanulói túl elsősorban az időskorú lakosság vette igénybe. A szolgáltatás 2008. november 1-jével – kihasználatlanság - veszteséges működés miatt – megszűnt, ugyanakkor pozitívan változott a helyközi járat menetrendje.
- A település **két nyugdíjas klubjával hasznos együttműködést alakítottunk ki**. A Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosít helyet a Városi Nyugdíjas Klubnak.
- **A helyi média** /ÁCSI kábeltévé és az ÁCSI HÍREK/ rendszeresen tudósít a nyugdíjasklubok életéről és eseményeiről.
- **A hét minden napjára kiterjedő ellátás** biztosítása a Szociális Alapszolgáltatási Központban elősegíti a szociális biztonságot, mivel így hétvégeken is meleg étkezést és házi segítségnyújtást kapnak mindazon rászoruló, akik egyedül élnek, koruk vagy betegségük miatt önmagukat ellátni teljesen nem tudják. Ez az ellátás is segítséget nyújt abban, hogy minél tovább saját otthonukban maradhatnak
- **Az elért eredmények és az önkormányzati tevékenységek hatása az idősekre, illetve a helyi társadalomra**

Helyi szociálpolitikánk alapgondolata, hogy idős polgáraink csoportjai és egyénei élethelyzeteiben adódó olyan problémáikban segítsünk, amelyet saját maguk nem tudnak, vagy nem képesek megoldani. Olyan élethelyzetekben kívánunk segíteni, amikor természetes támasz nincs vagy nem működik, ezért szükséges a beavatkozás, még hozzá olyan mértékben amennyire az idős ember igényt tart. **Ezen célokat szolgálják helyi rendeletünk pénzügyi támogatási formái, a természetbeni ellátások és a szolgáltatások terén a személyes gondoskodás biztosításával a fizikai-mentális-szociális jól-lét elősegítése.**

- A hétvégi ellátás segít a megszokott lakókörnyezetben való maradásban, ezáltal csökken a költségesebb és kevésbé humánus bentlakásos intézményi elhelyezés iránti igény. Ez elébe megy az idős ember olyan igényének, hogy ne kelljen elhagynia otthonát, kedves tárgyait, személyes kapcsolatait.
- A pénzügyi támogatások értékhatárainak megemelésével többen igénybe veszik a szociális segélyeket, kiemelten a gyógyszer-támogatást, ami célzottan hozzájárul ahhoz, hogy az idős ember a számára létfontosságú gyógyszereit ki tudja váltani.
- A máshol már valamilyen okból feleslegessé vált gyógyászati segédeszközök begyűjtése sok-sok rászoruló emberen segített már, akik nem tudták ezeket az eszközöket megvásárolni, s ezáltal ingyen juthattak járókerethez, kerekesszékhez, mozgatható speciális ágyhoz, stb.
- A helyben szervezett egészségügyi szűrések elsősorban az idős emberek számára teszik lehetővé, hogy rendszeresen eljussanak a preventív jellegű vizsgálatokra.

- A helyi médiák adta lehetőségeket is igyekszünk maximálisan kihasználni: aktuális egészségügyi problémákról orvosaink publikálnak, az időseket érintő eseményekről tudósítanak, felhívják a figyelmet a szűrésekre stb, ezáltal az idősök rendezvényei minden sikeresek, nagy számban vesznek részt az eseményeken.
- Helyi gazdálkodó egységek, vállalkozások a nyugdíjasok eseményein /farsangi bálokhoz, kirándulásokhoz/ szponzorként segítenek, tombolatárgyakkal, pénzübeli támogatásokkal. Mindezek is segítenek összekovácsolni a generációkat, erősítik a kötődéseket.
- Idősök részvétele a közéletben: Önkormányzatunk az ünnepeire meghívja és elvárja az idősök szervezeteit, a klubokat, az énekkart, akik szívesen tesznek eleget a felkéréseknek.
- Testvérközségünk – Csallóköz-aranyos- nyugdíjasklubjával helyi klubjaink nagyon jó kapcsolatot ápolnak. Minden évben kölcsönösen meglátogatják egymást.
- A közművelődési programok generációk közötti kapcsolatot, az egészséges életmódot hivatottak elősegíteni azáltal, hogy az idősök élethosszig tartó tanulási képességére és aktivitására épít, hogy a lehető legjobb egészségben éljék mindennapjaikat

Az önkormányzat egyik legfontosabb feladata ma egy település életében a szociális ellátások megszervezése és megvalósítása. A szociális ellátásra fordítható összeg nagyban függ az önkormányzat teherbíró képességétől, a képviselő-testület felelősségvállalásától és szociális érzékenységétől.

5./ Önkormányzati idősügyi együttműködés

Egyrészt már szoltunk az együttműködésről, hiszen szervesen kapcsolódnak az idősügyi tevékenységhez.

Az önkormányzat partnerei az idős szerveződések, a nyugdíjasklubok, az őket támogató egyéb civil szervezetek, az idősök megmozdulásait, rendezvényeit támogató gazdálkodási szervezetek, vállalkozók.

Ide tartozik Csallóköz-aranyos testvérközségünkkel való önkormányzati és idősügyi együttműködés.

Másrészt, amiről még nem szoltunk, hogy jó kapcsolatot ápolunk a Máltai Szeretetszolgálattal, a történelmi egyházakkal.

A Máltai Szeretetszolgálat betegszállító kisbusza szakrendelésekre Komáromba szállítja a betegeket, akik többsége az idősokorúak közül kerül ki. Ugyanakkor Önkormányzatunk is rendszeresen anyagi támogatást nyújt a Szeretetszolgálat Komáromi Csoportja tulajdonában levő betegszállító kisbusz fenntartásához.

Havi rendszerességgel Ácsról 70-100 beteg veszi igénybe a betegszállítást, ez a szám is jelzi szükségességét. Ezen kívül a szeretetszolgálattól adományokat is kapunk, melyek a rászorulóknak között kerülnek szétosztásra.

A **történelmi egyházak** szegényekről való törődéséről és támogatásáról is kell még szólnunk, az önkormányzattal való együttműködés szinte napi kapcsolatot eredményez.

A szociális ágazat tevékenysége, céljai szorosan kapcsolódnak más területek, ágazatok tevékenységéhez. A legfontosabb működő rendszerünk a jelzőrendszer, amely a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnál tölt be fontos szerepet. Együttműködünk az egészségügyi ágazattal, az alapellátásban dolgozó védőnőkkel, háziorvosokkal.

V. A HELYI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSÉNEK ÁLTALÁNOS IRÁNYELVEI

Javaslat a szociális szolgáltatások fejlesztésére

Étkezés, Házi segítségnyújtás, Gyermekjóléti Szolgálat:

- *külterületek ellátására, valamint az ebéd házhoz szállítására intézményi gépjármű biztosítása*
- *a helyettes szülő alkalmazása nem történt, ez még megoldandó feladatként hárul a szolgálatra. A szolgálat lehetőségként a társulási formában történő ellátás biztosítását látná megoldásként a kialakult helyzetre. A kötelező feladat teljesítésére az önkormányzat kistérségi szinten keresi a lehetőséget.*

•

Családsegítés:

- *Adósságkezelési szolgáltatás bevezetése, jelentősen segítené a rászoruló családokat.*

Nappali ellátás:

- *Az idősek klubjába történő bejárás elősegítése intézményi gépjárművel*
- *A településünkön hiányzó és a hozzáférést kötelezően biztosítandó nappali ellátást nyújtó intézményekhez való hozzájutás biztosítása*

(szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek nappali intézménye, felügyeletre szoruló fogyatékos ill. autista személyek ellátására szervezett nappali intézmény)

Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények:

Településünkön -a lakosságyszámból fakadóan- ezeket az ellátási formákat kötelezően nem kell biztosítani.

- *A felmerülő szükségletek alapján azonban indokolt lenne egy idősek tartós bentlakásos elhelyezését biztosító intézmény kialakításának terve hosszú távú célként.*

Minőségi fejlesztések:

Az új ellátási formák bevezetése, ill. a meglévők lehetőség szerinti bővítésén túl, fontos feladat

- *a Szociális Alapszolgáltatási Központ meglévő infrastruktúrájának bővítése (számítógépek, szakmai programok stb.).*
- *Az intézmény épületének teljes körű felújítása is szükségessé vált.*

Koncepciónk részben teljesítette küldetését, hiszen összeállításával teljes körű áttekintés történt az önkormányzati szociális szolgáltatásokról.

Sajnos a szociálisan rászorultak számának emelkedésével számolni kell, mivel érzékeljük a fokozódó igényeket és az anyagi lehetőségek szűkös voltát. Számítanunk kell a civil szféra segítségére, tervezni szükséges a humánszervezetekkel való szorosabb kapcsolatfelvételt a szolgáltatásfejlesztés érdekében. Ezen szervezetekkel való együttműködésben emberi, szakmai és gazdasági tartalékok rejlenek. Előtérbe kerül a kistérségi társulásban való gondolkodás.

VI. ÖSSZEFOGLALÁS

A FEJLESZTÉSÉNEK FŐBB IRÁNYAI, A MEGVALÓSÍTÁS TERVEZETT MÓDJA

1./ Szociális szolgáltatások korszerűsítése

Ezen a területen meghatározott feladatok körébe tartozik egyrészt a jogszabályi előírásokból adódó helyi ellátási kötelezettség teljesítése, másrészt a felmerülő igények alapján a helyi szakemberek által kezdeményezett ill. javasolt speciális alapellátási feladatok beindítása.

Megvalósítás: folyamatos

2./ Az ágazatok közötti együttműködés fontosságáról már szoltunk. De még egyszer kiemelés érdemel az idősek szakszerű és komplex ellátása érdekében a szociális és egészségügyi ellátások összehangolása, mert csak ennek keretében valósulhat meg a rehabilitáció valamint a prevenció. /pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek ellátását biztosító intézményekkel való kapcsolattartás/

Megvalósítás: folyamatos

3./ Bentlakásos intézmény feltételeinek vizsgálata, ennek keretében szükséges a lehetséges pályázati lehetőségek kutatása és felhasználása.

Megvalósítás tervezett módja: pályázati lehetőségek keresése

Szükséges feltételek: saját források mellé külső források megpályázása

4./ Pénzbeli és természetbeni támogatások

- Helyi szinten a 22/2005./XI.01./ Önk.rendelet szabályozza a szociális ellátási formákat és azok megállapításának feltételeit. A helyi jogalkotás alapelve, hogy szociális biztonságot teremtsen a rászorulóknak, valamint rugalmasan alkalmazkodjon a helyi igényekhez és szükségletekhez.
- A helyi rendeletek karbantartása, a magasabb szintű jogszabályoknak megfelelő változások követése. A helyi rendelet alapvető célja a támogatásokon keresztül a családok élethelyzetének javítása.

A szociális munka hatékonysága és eredményessége attól függ, hogy mennyiben képes alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez. Meghatározó az is, hogy a segítségnyújtás különféle eszközei megfeleljenek a megfogalmazott alapelveknek. Ezek szellemében szociálpolitikánk fejlesztési irányai:

- a település polgárai életminőségének javítása,
- hatékony és kiszámítható támogatási rendszer működtetése,
- ágazaton belüli és más ágazatokkal, valamint civilszervezetekkel való együttműködésben rejlő lehetőségek kiaknázása,
- racionális, érdekérvényesítő gazdálkodás biztosítása
- az uniós csatlakozást követő elvárásoknak való megfelelés.

Ács város lakossága tudatos tervezés mellett vonzó, komfortos lakóhely szeretne maradni. Ács városa szeretne megfelelni lakosai igényeinek, melyek közül elsősorban a szociális jólét az elérendő cél. Ezen belül fontosnak tartjuk, hogy minden rászorult, szükségét szenvedő lakos problémájára megoldást, megoldási alternatívát találjunk. Célunk hogy szociális ellátórendszerünk, összehangolt, gyakorlatorientált legyen. Nem elég az együttérző tekintet, tenni kell azért, hogy a szociális problémával küzdő emberek helyzete jobbra fordulhasson. Változatlanul fenntartjuk, hogy fel kell készülni a népesség összetételéből adódó struktúráis változásokra, tudatosítva, hogy az élet, az egészség érték.

Ács, 2008. november 26.

Csányi Józsefné
alpolgármester